

*Esperantista Grupo de Amikeyo
(Neutra-Moresneto)*

Dum la Gebeneluksa Kongreso ni ekskursos al Moresnet!

ESPERANTO EN MARCHÉ

ni faris

PEKO EN TILFF

AGADO EN KLUBOJ EN VALONIO

ni faras

SOMERA FERIO EN ESPERANTUJO

ni faros

GEBENELUKSA KONGRESO

Revue trimestrielle belge

ETE 2025 - N°2

Informations Informoj

L'asbl Espéranto Wallonie (anciennement APE) a pour objet la diffusion de l'espéranto, langue auxiliaire internationale, conçue dans le but de faciliter la communication entre locuteurs de langues maternelles différentes.

La V.Esp-o (Espéranto Wallonie) agit en Wallonie directement ou en soutenant les groupes locaux, les tables de conversation et toute initiative individuelle, avec le support de la FWB.

Ses principales activités sont l'organisation d'événements et de formations, la participation à des festivals, le support des Verdaj Skoltoj, des groupes locaux et des tables de conversation.

Comment soutenir nos actions ?

- Participez à nos événements
- Contribuez à cette revue
- Rejoignez notre équipe
- Devenez membre
- Offrez-nous un café via un don mensuel de 3 € ou plus sur notre compte avec la mention « don »

Avec le soutien de

FÉDÉRATION
WALLONIE-BRUXELLES

Photo sur la couverture : Photo prise à l'occasion de la création de l'état espérantiste « Amikejo » en 1908. Devant, le deuxième à partir de la voiture est le Docteur Molly. Fonto: <https://mallonge.net/amikejo1908>

Devenir membre / Membroĝi

MEM (membre > 25 ans + revue) 30 €

JUN (membre < 25 ans + revue) 15 €

FAM (cohabitant pas de revue) 5 €

REV (abonnement revue seule) 15 €

À payer sur le compte d'Espéranto Wallonie

BE33 5230 8132 1946 avec les mentions correspondantes. Voir sur le site

www.esperanto-wallonie.be

E-mail : esperanto.wallonie@gmail.com

Nos partenaires / Niaj partneroj

- International : Universala Esperanto Asocio (UEA) Rotterdam et SAT (Paris). Point de contact, Claude GLADY : 071 644 916 cglady@arcadis.be
- Belgique : Belga Esperantista Federacio (BEF). La coupole du mouvement. www.esperanto.be/bef Yves Nevelsteen 0472 106 086 yves.nevelsteen@gmail.com
- Flandre : Flandra Esperanto-Ligo (FEL) 03 234 34 00 www.esperanto.be info@fel.esperanto.be
- Bruxelles : Esperantista Brusela Grupo (EBG). Nikolao de BUYL : nikolao@esperantobruselo.org 0478 382 981 www.esperantobruselo.org
- Verviers (Senlime) : Jean-Marie JACQUES 087 330 292 jacques@senlime.org
- Jeunes : Verdaj Skoltoj, asbl. Scoutisme sans frontières en espéranto. info@verdajskoltoj.net Valère DOUMONT 0485 517 552 www.verdajskoltoj.net

Contenu / **Enhavo**

Gebeneluxsa Kongreso - 4
Neŭtrala Moresnet - 6
Germana Esperanto-Asocio - 8
La kunvenoj en Lieĝo - 7
Someraj ferioj - 10
Esperanto en Lieĝo - 11
PEKO en Tilff - 12
Novaĵoj el Esperantujo - 14
Esperanto en Charleroi - 15
Traduk-defio - 16
Intervjuo kun Pankras - 17
EO Numismatika Asocio - 18

Colofon / **Kolofono**

Ce magazine est édité
par l'asbl Espéranto
Wallonie - Rue de la
Terre Franche, 33 -
5310 Longchamps.
Rédacteur en chef :
Jean Annet
Rédaction et mise en
page : Yves Nevelsteen
Imprimé par Lebrun
Communications à Strée

Éditorial **Antaŭparolo**

Saluton al ĉiuj,

Ce numéro de Espéranto en Marche est pour la plupart consacré à notre prochain congrès : le GEBENELUKSA KONGRESO. Exceptionnellement cette année, le Beneluxsa Kongreso que nous organisons en Belgique en alternance avec les Flamands sera organisé avec la GEA, la GERMANA ESPERANTO ASOCIO. Il se passera à Schleiden en Allemagne à une trentaine de km de la frontière belge. Ce sera un événement très important puisque nous attendons entre 200 et 250 personnes. Le thème du congrès est 'Senlime' et nous aurons toute une journée axée autour du projet de Moresnet (pp 6 et 7) qui était justement un projet sans frontières et dont on a voulu établir l'espéranto comme langue commune. Ne tardez pas à vous inscrire. Le 'dua bulteno' avec le programme complet apparaîtra fin août.

Nous en profitons également pour vous parler de nos voisins allemands avec qui nous allons organiser ce congrès, et nous vous donnons des nouvelles de nos régions. Enfin, quelques nouvelles aussi de l'international puisque plusieurs d'entre nous se retrouveront à BRNO en Tchéquie pour le Congrès Universel. Quelle que soit votre participation à quelque niveau que ce soit, nous vous encourageons à continuer à enrichir votre langue, à enrichir vos contacts en Esperantujo pour devenir de vrais citoyens du monde.

Samideane

Jean ANNET

Congrès Germano-Benelux 2025

Bonvenon al la Gebeneluksa Kongreso

Jen la kongresejo, la moderna kaj komforta junulargastejo de Schleiden.

Ni ĝojas bonvenigi vin al la Gebeneluksa Kongreso 2025, unika evento kuniganta esperantistojn el Germanio kaj Benelukso! De la 2-a ĝis la 5-a de oktobro 2025, ni renkontiĝos en la pitoreska urbo Schleiden-Gemünd, situanta en la koro de la Nacia Parko Eifel en Germanio. Ĉi tiu kongreso estas frukto de kunlaboro inter la Germana

Esperanto-Asocio kaj la Valona Esperanto-Asocio, celante fortigi la ligojn inter niaj komunumoj kaj festi la diversecon de Esperanto-kulturo.

Loko kaj kongresejo

Schleiden-Gemünd, kun siaj 18 vilaĝoj, troviĝas nur 30 kilometrojn de la german-belga limo, sur la Dreiborn-altebenaĵo. La regiono estas fama pro siaj naturaj belecoj, inkluzive de la kuracloko Kneipp Gemünd, kiu ofertas malstreĉajn akvoterapiojn en klasikaj Kneipp-instalaĵoj. La severa Eifel-vento blovas kaj lasas viajn pensojn vagi, dum la du urbaj centroj Gemünd kaj Schleiden bonvenigas vin en ĉiuj sezonoj.

La kongreso okazos en la moderna junulargastejo Gemünd Vogelsang, malfermita en printempo 2020. Ĉi tiu komforta ejo, enmetita en valo riĉa je arbaroj kaj akvo, ofertas 188 litojn en 56 ĉambroj kaj sep kunvenejoj por ĝis 245 homoj. La konstruaĵo kun sia impona ligna fasado kaj grandaj travideblaj fenestraj areoj perfekte miksiĝas en la ĉirkaŭan naturon. Krome, estas aliaj hotelaj litoj en la sama vilaĝo, kelkaj el kiuj estas je piedira distanco.

Provizora programo

La kongreso proponas riĉan kaj diversan programon por ĉiuj gustoj. Jen kelkaj el la ĉefaj eroj:

- Ĵaŭdo: Akcepto de partoprenantoj, vespermanĝo, kaj interkona vespero kun ebleco por biergustumado.
- Vendredo: Kurso de Katalin Kováts kaj Sylvain Lelarge, ĝeneralaj asembleoj de diversaj Esperanto-asocioj, kaj kantateliero de Zdravka Boytcheva. Posttagmeze, prelego de Anne Morelli pri "Rezisti la militan propagandon" (en la franca kun traduko al Esperanto), kaj vespere, koncerto de JoMo.
- Sabato: Prelegoj de Pascal Dubourg Glatigny pri militrakontoj kaj de Bernard-Régis Larue pri Euregio kaj Moresnet, daŭrigo de la kurso kaj kantateliero, kaj ekskurso al Moresnet kun vizito al la kvarlanda punkto kaj zinkomuzeo.
- Dimanĉo: Finaj kursoj kaj kunveno de uzantoj de Eventa Servo sub gvido de Yves Nevelsteen, sekvitaj de tagmanĝo kaj oficiala fino de la kongreso.

Dum la tuta kongreso, estos disponebla ekspozicio "Rezisti al la milita propagando", kaj planata estas ankaŭ libroservo.

Aliĝo

Por aliĝi al la kongreso, bonvolu uzi la aliĝilon disponeblan ĉe

la retejo de la kongreso: <https://benelukso.eu/kongreso>. Tie vi ankaŭ trovos informojn pri kotizoj kaj loĝado. Se vi havas demandojn aŭ komentojn, ne hezitu sendi al ni retmesaĝon je esperanto.wallonie@gmail.com aŭ telefoni al 0495 10 32 30 (Jean Annet).

Ni antaŭĝojas vian partoprenon en la Gebeneluxa Kongreso 2025 kaj la eblecon kune festi la internacian spiriton de Esperanto en la bela medio de la Eifel-regiono!

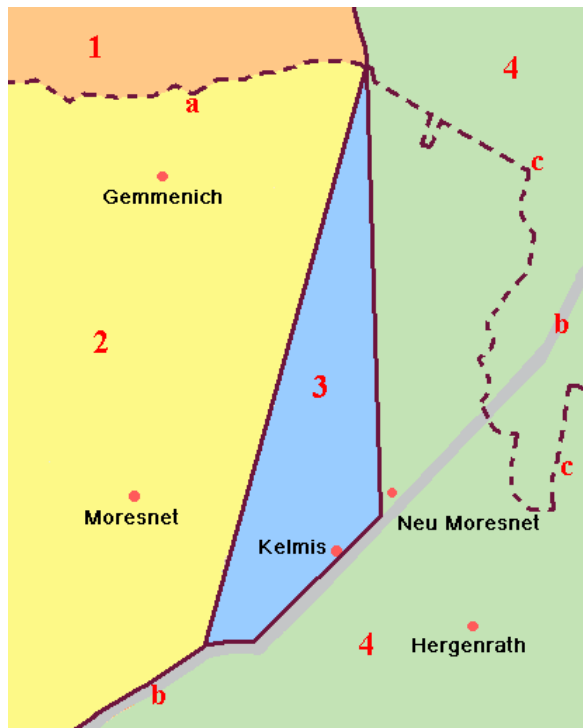
Yves NEVELSTEEN

La organiza teamo vizitis la kongresejon komence de 2025 por ĉion bone prepari

Moresnet, un territoire unique

Ni ekskursos al Neŭtrala Moresnet

Moresnet-Neutre : un micro-état singulier au cœur de l'Europe

Situé à la croisée de la Belgique, des Pays-Bas et de l'Allemagne, Moresnet-Neutre fut un territoire unique en son genre, existant de 1816 à 1919. Ce micro-état, né des rivalités post-napoléoniennes, offre une page fascinante de l'histoire européenne.

Origines de Moresnet-Neutre

À la suite de la chute de Napoléon, le Congrès de Vienne en 1815 redessina la carte de l'Europe. La région de Moresnet, riche en minerai de zinc, devint un point de discord entre le Royaume des Pays-Bas et le Royaume de Prusse. Incapables de s'entendre sur la possession de la mine de zinc de la Vieille Montagne, les deux nations décidèrent en 1816 de créer un territoire neutre, coadministré, autour du village de Kelmis (La Calamine).

Un statut particulier

Moresnet-Neutre couvrait une superficie de seulement 3,5 km². Malgré sa petite taille, il possédait son propre drapeau, ses timbres et une administration conjointe belgo-prussienne. Les habitants jouissaient d'avantages fiscaux et d'une exemption du service militaire, attirant ainsi une population cosmopolite.

Une expérience linguistique : Amikejo

En 1908, le docteur Wilhelm Molly proposa de faire de Moresnet-Neutre le premier État parlant exclusivement l'espéranto, sous le nom d'Amikejo, signifiant "lieu d'amitié". Bien que ce projet n'ait jamais été officiellement réalisé, il témoigne de l'esprit progressiste et internationaliste du territoire.

Le Point des quatre frontières

À proximité de Moresnet-Neutre se trouve le Vaalserberg, point culminant des Pays-Bas. Entre 1830 et 1919, ce lieu unique était le seul endroit au monde où quatre entités politiques se rencontraient : la Belgique, les Pays-Bas, la Prusse (puis l'Allemagne) et Moresnet-Neutre. Aujourd'hui, bien que Moresnet-Neutre ait disparu, le site reste un symbole de la complexité des frontières européennes.

Fin de l'indépendance

La Première Guerre mondiale marqua la fin de Moresnet-Neutre. En 1919, le traité de Versailles intégra définitivement le territoire à la Belgique, mettant fin à plus d'un siècle de neutralité.

Héritage et Mémoire

Aujourd'hui, La Calamine conserve la mémoire de ce passé singulier. Le musée de la Vieille Montagne retrace

l'histoire de la mine de zinc et du territoire neutre. Des monuments et des panneaux informatifs permettent aux visiteurs de découvrir cette page méconnue de l'histoire européenne.

La visite de Moresnet-Neutre et du point des quatre frontières offre une immersion dans un passé où les frontières étaient à la fois des lignes de division et des lieux de rencontre. C'est une invitation à réfléchir sur l'identité, la souveraineté et la coopération entre les peuples.

Lors d'une visite à Moresnet -Neutre, Jean Annet a pris cette photo dans un labyrinthe. Il y a même une "Amikejo Turo" !

GEA, nos voisins allemands

Germana Esperanto-Asocio: nia partnero

Partoprenintoj de la 100-a Germana Esperanto-Kongreso en Braunschweig

La Germana Esperanto-Asocio (GEA), fondita en 1906, estas la ĉefa organizaĵo por esperantistoj en Germanio, celante antaŭenigi la internacian lingvon Esperanto kaj faciligi interkulturan komunikadon. Kun ĉirkaŭ 1600 membroj, GEA konsistas el landaj ligoj kaj lokaj grupoj, kaj ĝi havas memstaran junularan sektion, la Germana Esperanto-Junularo (GEJ).

Ĉefaj kunvenoj kaj eventoj

GEA organizas diversajn eventojn por kunigi esperantistojn kaj antaŭenigi la lingvon:

- Germana Esperanto-Kongreso (GEK): Ĉiujara ĉefa kunveno de GEA. La kongreso inkluzivas labor-programojn, ĝeneralajn prelegojn, ekskursojn kaj kulturajn programojn. Ĉi-jare la Germana Kongreso okazos en Schleiden kaj ĝi nomiĝas Gebeneluxsa Kongreso!
- Printempa Semajno Internacia (PSI): Familia renkontiĝo dum Pasko, kun prelegoj, Esperanto-kursoj, sportaj agadoj, manlaboroj, ekskursoj kaj koncertoj. Ekzemple, la 41-a PSI okazis en Hellenthal en aprilo 2025.
- Esperantista Migrado Aŭtuna (EMA): Aŭtuna migrado por esperantistoj, kombinanta promenadojn kun kultura programo.
- Luminesk': Silvestra renkontiĝo okazanta ĉiujare inter la 28-a de decembro kaj la 3-a de januaro. La evento inkluzivas lingvokursojn, prelegojn, diskutgrupojn, ekskursojn kaj distrajn programojn. Partoprenantoj kutime venas el 7 ĝis 8 landoj.

Revuo Esperanto aktuell

GEA eldonas la revuon *Esperanto aktuell*, kiu aperas sesfoje jare kun po 32 paĝoj. La revuo enhavas artikolojn pri Esperanto-agadoj en Germanio kaj internacie, kaj ĝi estas disponebla en papera kaj elektronika formo. La redakteamo situas en Wuppertal, kaj la revuo estas redaktata de Yashovardhan Singh kaj Stano Marček. Konstantaj kunlaborantoj inkluzivas Utho Maier, Uwe Stecher kaj Peter Zilvar.

Edukado kaj klerigado

GEA aktive okupiĝas pri edukado kaj klerigado per la Interkultura Centro Herzberg (ICH), oficiala filio de GEA por klerigado kaj kulturo. En la centro okazas klubkunvenoj, kursoj, trejnseminarioj kaj kulturaj eventoj dum la tuta jaro. Tie ankaŭ troviĝas ampleksa Esperanto-biblioteko kaj arkivo kun specialaj fakkolektaĵoj.

Internacia kunlaboro

GEA kunlaboras kun aliaj Esperanto-asocioj en Eŭropo, organizante komunajn eventojn kaj partoprenante en internaciaj projektoj. Ekzemple, en 2021, pro la koronavirusa krizo, la Germana Esperanto-Kongreso estis okazigita rete en kunlaboro kun la Pola Esperanto-Asocio kaj la Internacia Fervojista Esperanto-Federacio. La 101-a GEK okazis en 2024 en Strasburgo, kadre de la Eŭropa Esperanto-Kongreso.

Konkludo

La Germana Esperanto-Asocio ludas gravan rolon en la antaŭenigo de Esperanto en Germanio kaj internacie. Per siaj eventoj, edukaj programoj kaj aktiva komunumo, GEA kontribuas al la disvastigo de la lingvo kaj la interkultura kompreno inter popoloj. Por pliaj informoj, vizitu ilian retejon: <https://www.esperanto.de/eo>.

Inter la aktivaj membroj de GEA elstaras Heinz-Wilhelm Sprick, konata ankaŭ en Belgio. Li estas kunadministranto de GEA, loka aktivulo en Hameln kaj organizas retajn kursojn kaj kantoparadojn, kontribuante signife al la disvastigo de Esperanto kaj la kultura vivo de la komunumo. Vidu <https://mallonge.net/heinz>

Aperçu des activités en été

Someraj ferioj: okazas multe pli ol nur UK

Someraj ferioj en Esperantujo ofertas multe pli ol tradiciajn feriojn: ili estas etoso de interkultura kunveno, subtenata de solidara komunumo, natura beleco, lingvokursoj kaj kultura riĉaĵo.

La **Universala Kongreso (UK)** estas pintkunveno de Esperantujo: semajno da prelegoj, kulturo, ekskursoj kaj interŝanĝo. Ĝi ĉiujare altiras pli ol mil homoj el la tuta mondo, kiuj renkontiĝas, lernas kaj ĝuas. La programo ofte inkluzivas tradician muzikon, ekskursojn al lokaj naturaj aŭ historiaj vidindaĵoj, kaj kunvenojn de diversaj asocioj.

Sed okazos ĉi-somere multe pli en Esperantujo! La Internacia Kalendaro de Eventa Servo estas utila, redakte kontrolita resumo de la plej signifaj Esperanto-aranĝoj tutmonde. Ĝi estas ne nur planilo, sed simbolo de la forto, diverseco kaj vigeleco de Esperantujo. Per ĝi, partoprenantoj povas atente elekti, mapi vojaĝojn, kaj ekkonekti kun la internacia komunumo en planado de sia agado.

Vizitu <https://eventaservo.org/ik> por pliaj detaloj: la kalendaro estas interaga, surbaze je templisto.

ILEI-kongreso. Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj (ILEI) estas la ĉefa agadejo por Esperante parolantaj instruistoj kaj edukistoj de Esperanto. Ilia kongreso okazos ĉi-somere en Beograd, Serbio. La ĉefa temo estos "Artefarita intelekto kaj lingvolernado". La kongreso proponos prelegojn, kursojn, simpoziojn kaj kulturajn programerojn en amika etoso.

<https://www.ilei.info>

FESTO revenas! Post pli ol deklarlonga paŭzo, FESTO revenas. Ĝi okazos en Moissac, Francio. Ĝin organizas la Junulara Esperanta Franca Organizo (JEFO) kun muzika programo aranĝita kun EUOKKA. Ĉu vi volas partopreni mojosan festivalon en Sudfrancio kaj ĝui buntan muzikan programon? Jen

ideala renkontiĝo por vi.

<https://festo.esperanto-jeunes.org>

A Liège, on parle l'espéranto !

En la provinco Lieĝo, Esperanto estas parolata!

Ĉe la lasta kunveno en Mery, sep el ni membroj donis tre pozitivan takson pri la PEKO-organizo. Ĉi-jare, ok infanoj parolantaj malsamajn lingvojn ĉeestis, lernante kaj ludante kune sub la gvido de pli aĝaj skoltoj. En paĝo 13 aperas kelkaj fotoj, kiuj bone kaptas ĉi tiun etoson.

Eliane proponis artikolon el Esperanta Retradio pri la rolo de Esperanto en nia tempo. Nun estas klare, ke la angla estas la internacia helplingvo; tial necesas trovi alian "niĉon" por Esperanto. La konkludo estas: "servi kiel internacia kultura lingvo". Ŝi mem legas regule por malkovri novajn esperantajn vortojn, notinde partoprenante en SUMOO, ĉi-foje per la libro "Spirita Revolucio en la Koro de Eŭropo". <http://www.esperanto-sumoo.pl/>

Eric legis "Une langue pour l'Europe ? Oui, pour sauver les langues d'Europe" de André Cherpillod. Li opinias, ke la angla lingvo estas komunikilo, kiu malfermas internaciajn kontaktojn kaj universalajn homajn interŝanĝojn.

Ni ĉiuj poste serĉis ideojn por priskribi Belgion kaj prezenti artikolon en la franca revuo "Espéranto-Info". Pierre-Yves proponis renkontiĝon en Bruselo (eble kradrostadon en la Kituro-klubo en Schaerbeek) malfermitan al Esperanto-parolantoj kaj aliaj, celante promocii novan inter-

generacian sporton: pordopilko. (<https://www.facebook.com/gateballbelgium/>). Richard kiel kutime proponis artikolon, ĉi-foje pri historio de la tomato.

Ĉe la Athénée de Seraing, tri studentoj finis unujaran kurson uzante la metodon *Multlingva Akcelilo*.

En Huy, Philippe Draize gvidas alian grupon. Ĉu ni daŭrigos la venontan semestron, kaj kiel? Ĉiukaze ni renkontiĝos en **Mery la 23/09** kun jara asembleo, **28/10, 18/11, kaj 16/12** por festi Zamenhof en restoracio. Ni daŭre organizos rondan tablon en Lieĝo, unu sabaton monate ĉe "Toutes Directions".

Rencontre d'espérantistes à Tilff

PEKO en Tilff

La Printempa Esperanto-Kunveno (PEKO) 2025, organizita de la Verdaj Skoltoj, okazis de la 16a ĝis la 18a de majo en Tilff, Belgio. Ĉi tiu evento, jam konsiderata kiel la ĉefa Esperanto-renkontiĝo en Belgio, invitis partoprenantojn de ĉiuj aĝoj kaj niveloj de lingvokono por ĝui riĉan programon de kulturaj, edukaj kaj amuzaj aktivecoj.

La kunveno komenciĝis vendrede vespere per bonveniga vespermanĝo, sekvita de komuna kantado, scienca kvizo kaj fajro-ateliero por infanoj. La sabata mateno ofertis Esperanto-kursojn por komencantoj kaj progresantoj, prelegon pri la efikoj de kafo sur la cerbo, kaj prezenton de TEJO. Posttagmeze, partoprenantoj povis elekti inter ekskurso al la historia karbominejo Blegny-Mine aŭ trezorserĉado tra la urbeto. Tri grupoj respondis al 10 enigmoj kaj trovis la kodon kiu permesis al ili malfermi la kofron troviĝanta en la turisma oficejo, kaj ĉiu infano ricevis memorajon pri Tilff: "li porai". La tago finiĝis per vespermanĝo kaj koncerto de la belga duopo Mezbakita, kiu prezentis novajn kantojn en Esperanto.

Dimanĉe, la programo inkludis pliajn Esperanto-kursojn kaj prelegon pri geedziĝo en konfliktozonoj, antaŭ la adiaŭa tagmanĝo. La loĝejo en Tilff, renovigita kaj komforta, situas proksime al la stacidomo kaj aliaj facilaj atingoj. Manĝoj estis

preparitaj de Lupo kaj Gibono, studentoj de profesia kuirado, kun diversaj opcioj por vegetaranoj kaj viandmanĝantoj.

La ekskurso al Blegny-Mine, malfermita ankaŭ al ne-partoprenantoj de PEKO, inkludis gviditan viziton kun traduko al Esperanto, ofertante al partoprenantoj historian perspektivon pri la karboindustrio en Belgio. La koncerto de Mezbakita, malfermita al la publiko kun libera kontribuo, subtenis la fonduson Nesto, montrante la engaĝiĝon de la komunumo al kulturaj kaj sociaj iniciatoj.

PEKO 2025 sukcesis kunigi esperantistojn en amika kaj inkluziva etoso, proponante diversajn aktivecojn por ĉiuj intereso kaj aĝoj. La evento ne nur fortigis la lingvajn kapablojn de partoprenantoj, sed ankaŭ profundigis ilian komprenon pri la kulturo kaj historio de la regiono.

Yves NEVELSTEEN

Ĉeestis pluraj junaj partoprenintoj

Regis bona etoso dum PEKO!

Le monde de l'espéranto

Novaĵoj el Esperantujo

Jutuba kanalo EsKu - Esperanto-Kulturo

Pawel Fischer-Kotowski instruis dum la Studsemajnfino en Ipro. La 71-a epizodo de EsKu - Esperanto-Kulturo - enhavas intervjuon de Pawel, kiu parolas pri instruado de Esperanto, aparte pri metodoj kaj reta instruado. Kiel Esperanta instruisto, li klarigas, kial li iam pensis, ke instruado ne necesas. Li klarigas ankaŭ la pozitivan rolon, kiun Esperanto ludis kaj ludas en sia vivo: Esperanto kondukis lin al decidoj pri kie li loĝas, kion li faras, kiujn li renkontis, ktp. <https://mallonge.net/esku71>

Islanda majstroverko dronis en kafo

Granda taso da laktokafo malaperigis gigantan Esperantan tradukon de islanda Nobel-premiito. La tradukinto Baldur Ragnarsson forpasis kaj la teksto dum jaroj ŝajnis neretrovebla. Ulrich Becker tamen konservis la detruitan komputilon, kaj fine oni sukcesis ekstrakti el ĝi la dosierojn. Amiko de s-ro Becker laboras ĉe komputilriparejo kiu reklamis, ke "ili povas helpi, kie aliaj riparistoj ne povas". Li pensis tion troigo, sed evidentiĝis, ke tamen ne... Nun aperis en Esperanto "Sonorilo de Islando" de Halldór Laxness, kaj eble aperos pliaj perditaj verkoj! <https://mallonge.net/kafo>

L'anglais, instrument de domination

Dans un article paru dans le journal néerlandais de Volkskrant, Marc VAN OOSTENDORP analyse le pouvoir géopolitique de la langue anglaise, dominée par les États-Unis. Il souligne que cette domination linguistique confère un avantage stratégique aux locuteurs natifs, comme Donald Trump et JD Vance, face à des interlocuteurs non natifs tels que Volodymyr Zelensky. Lors d'une rencontre, les Américains ont utilisé l'anglais non seulement comme moyen de communication, mais aussi comme instrument de domination, forçant Zelensky à s'exprimer dans une langue étrangère, ce qui l'a désavantagé. L'auteur critique l'idée selon laquelle l'anglais serait une langue "neutre", rappelant qu'elle est celle d'un petit groupe d'États historiquement puissants. Il étend sa réflexion à la dépendance générale du monde envers les États-Unis, que ce soit en matière linguistique ou technologique. VAN OOSTENDORP plaide alors pour une langue mondiale véritablement neutre, comme l'espéranto, afin de garantir plus d'équité dans les relations internationales.

Une version en espéranto est parue dans Libera Folio.
<https://mallonge.net/trump>

Stand d'espéranto à Charleroi

Loka agado en Valonio

Ce mercredi 11 juin s'est déroulée la 3ème édition du "Village des Aînés" de la ville de Charleroi, au parc Nelson Mandela du Château de Monceau-sur-Sambre.

Cet événement, ouvert à tous, regroupe toutes les activités, formations et ateliers dédiés aux plus de 50 ans. Parmi ces activités, figure l'espéranto. Nous avons à notre disposition un stand (bien garni) qui présentait la langue internationale aux visiteurs. Certains d'entre eux semblaient intéressés, posaient des questions quant à l'utilité ou l'existence de la langue; d'autres n'avaient plus envie d'étudier et passaient leur chemin.

Pour attirer les visiteurs, Georges a présenté un cours d'initiation à l'espéranto en fin de matinée. Jeanne, Hubert et moi avons également discuté avec eux. Nous avons établi des contacts qui, nous l'espérons, auront une suite. L'ambiance était très conviviale, agréable (grâce au temps magnifique) et sympa.

Nous remercions la ville de Charleroi de l'opportunité qui nous est offerte de promouvoir l'espéranto lors de cet événement annuel.

Michèle VILLERS - DE MEYERE

Exercice de traduction d'un poème

Traduk-defio: sendu al ni vian tradukon

István SZABOLCS de Eŭropa Esperanto-Unio (EEU) iniciatis kampanjon por traduki la poemon "Aŭtuna foliaro" de Julio BAGHY al multaj lingvoj. Laŭ li la poemo funkcio kiel ambasadoro de la Esperanta poezio, ĉar ĝi aparte bone reprezentas la Esperantan kulturon, pri kies ekzisto multaj ekster Esperantujo dubas. Kiam oni atentigis min pri tiu kampanjo, mi tuj komencis fari tradukon.

Fakte, dum la BEST-studsemajnfino en Ipro en februaro ĉi-jare, miaj kursanoj ekzerciĝis por traduki interalie poemojn. Tradukado, speciale de poezio, estas malfacila tasko. Tradukoj de rimvortoj en unu lingvo, ja malofte rimas en la cellingvo (krom ĉe tre parencaj lingvoj kiaj hispana-portugala). Kiel do elturniĝi?

Oni devas demandi sin: ĉu konservi la rimon kaj ritmon kaj kiamaniere? Ĉu

eventuale ŝanĝi la rimskemon? Ĉu rimo entute necesas? Ĉu uzi aliajn bildojn por esprimi la ideon de la poeto, se tio helpas por la rimoj? Kiagrade eblas resti fidela al la originalo? Necesas trovi la ekvilibron inter la diversaj, foje tre kontraŭaj konsideroj.

Do jen, mi proponas al la legantoj de *Espéranto en Marche* la defion traduki ĉi soneton de Julio BAGHY kaj sendi ĝin al la redakcio (yves.nevelsteen@gmail.com). La rezultojn ni publikigos en la sekva numero de *Espéranto en Marche*.

Legantoj ne timu: ne ekzistas unusola, bona poemtraduko. Aliaj tradukantoj trovas aliajn solvojn por tradukdefioj, kiuj povas esti same validaj. Estas ege interese kaj inspirige, kompari la rezultojn de diversaj tradukoj: preskaŭ neniam, du tradukantoj venas al la sama rezulto. Unu eble estas pli fidela, alia pli

moderna aŭ pli virtuoza, ankoraŭ alia faras re-interpretadon de la poemo en tute alia formo. Mi tre scivolas pri viaj tradukoj!

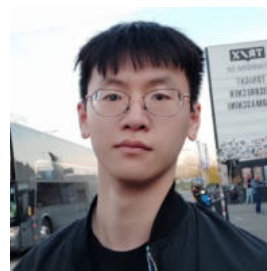
Lode VAN DE VELDE

Aŭtuna foliaro

*Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo.*

Pancras, espérantiste de Chine

Ĉina studento sin prezentas

Mi nomiĝas Li Zeyao. Mia naskiĝtago, la 12-an de majo, estas la Sankta Pankraso. Tial mi elektis tiun antaŭnomon en mia vivo ekster Ĉinio.

Antaŭ ol ekstudi en Loveno-la-nova, mi pasigis kvar jarojn en Aŭstralio, kie mi akiris plurajn diplomojn (sociologio, bakalaŭro pri lingvistiko kaj francaj studoj). Tie mi lernis la francan (kiun mi trovis bela) kaj legis librojn de pensistoj kiel Foucault, Bourdieu (*formes de capitaux : langage et pouvoir*).

Interesas min plurlingvismo, do mi volis pludaŭri mian studon (*master*) en plurlingva lando: ekde tri jaroj mi estas en Belgio. Nuntempe mi preparas la studofinon kaj ankaŭ devas serĉi doktoriĝon (ekzemple) por la venonta jaro.

Multe da laboro! Ne restas tempo por Esperanto, kiun mi lernis dum kovimo en Aŭstralio. Lerni ĝin estis facile, ĉar mi jam konis la anglan kaj la francan.

Mi ŝatas la ideon, ke oni parolas lingvon neŭtrala kaj sennacia! Tre gravas por mi, ĉar en lingvoj kiel la franca kaj la angla, estas bedaŭrinde tro ofte rilato de povo inter la denaskaj kaj nedenaskaj parolantoj.

Mi preferas ankaŭ lingvon neŭtrala pri genro; mi provas ne uzi la vortojn « *genrés* ». Estas mia elekto!

Esperantistoj estas kutime malfermitaj homoj kiuj deziras lerni aliajn kulturojn. Mi partoprenis pasintjare en la Beneluxa Kongreso en Hasselt; estis mia unua renkontiĝo!

Mi ne havas tempon por konatiĝi kun Esperantujo (la Esperanta movado, sociaj retoj ktp). Tamen ĉi tie en Loveno-la-nova mi kunvenas regule kun Justin, Ĝefo, kaj Katrin por babili. Pasintfoje ni parolis pri tradicioj; en Ĉinio estas la ĉina kalendaro, kiu utilas por kalkuli la daton de la festoj. Justin, matematikisto, komprenis mian klarigon kaj proponos tiun kalkulon (teorio de nombroj) al siaj lernantoj...

Justin parolis (ĵus antaŭ mi) pri la festo de drako (Doudou) en Ath. Do tiu diro pensigis min pri la jaro de Drako... la kandelfesto estis ankaŭ klarigita do venontfoje ni decidis fari krespojn en la daŭripova disvolviĝo-domo (*maison du développement durable*: MDD), kie ni kunvenas.

Intervjuis Catherine ROYAUX

Esperanto-Numismatika Asocio

Estimata samidean(in)o,

Pro la ĝis tiam kompleta manko de tia projekto, en 2013 estis fondita la probable ununura fakgrupo “Esperanto-Numismatika Asocio” (ENA) kun revuo “Esperanta Numismatiko” en la historio de Esperanto.

La instiga kialo estis la konstato, ke en Esperantujo la propra trezoro je moneroj kaj medaloj estas apenaŭ konata, eĉ ne en la vasta rondo de kolektantoj. Kaj tiuj, kiuj scias, ke vere ekzistas tiaj belaĵoj, supozas, ke ili estas kvante kaj kvalite tute malgravaj. Tial, unu el la ĉefaj celoj de la nova fakgrupo estas montri al la esperantistoj kaj al la cetera mondo, ke esperantaj numismatikaj objektoj estas kolektindaj kaj nepre pristudendaj artefaktoj. Kroma celo estas plejble baldaŭ kompili kaj eldoni katalogon kaj enciklopedian terminaron.

La membro-kvanto de ENA kreskis dum iom pli ol ok jaroj ĝis 169 individuaj membroj kaj 25 esperantaj (kaj eĉ neesperantaj!) organizaĵoj, bibliotekoj, muzeoj kaj universitatoj, dise en la mondo.

Agrable kaj demokrate estas sendube, ke la asocio ne havas estraron, do ankaŭ ne kasiston!

Tial oni rajtas SENPAGE aliĝi (sufiĉas respondi: “Mi konsentas aliĝi”). Krome la NUR PERRETA revuo estas

ankaŭ tute SENKOSTA! Kaj tio neniam ŝanĝiĝos!

Post aliĝo, ni klarigos kiel vi povas (ne devas!) elŭti la jam aperintajn numerojn. SENPETE sekve vi ricevos ĉiujn novajn aperontajn numerojn. (4 numerojn jare).

Vi krome rajtas unue peti provnumeron!

Kun numismataj kaj samideanaj salutoj,

Bert BOON

*Iniciatoro de ENA, ĉefredaktoro de “Esperanta Numismatiko”
bert.boon@skynet.be*

V.Esp-o dispose d'une bibliothèque de plus de 1700 livres à Cerfontaine. Elle est visitable sur rendez-vous chez le bibliothécaire Claude Gladly.

Renseignements : cglady@arcadis.be

Rencontres et cours réguliers :

Charleroi - <https://esperanto.be/charleroi>

Centre Culturel, rue du Château 3 - 6032 Mont-sur-Marchienne. Pour y participer: Michèle Villers michele.villers@hotmail.com

Eghezée Jean Annet - jean.annet@gmail.com
0495 10 32 30

Huy Philippe Draize - philippedraize@yahoo.fr

Liège - <https://esperanto.be/liege>

Eric Nemes - eric.nemes@gmail.com
0494 230 234

Namur Cours à l'UTAN tous les vendredis à 13h30. Jean Annet jean.annet@gmail.com

Tables de conversation :

Liège

Chez « Toutes directions ». Infos : 04 262 20 64
<https://mallonge.net/td>

Louvain-la-Neuve

Catherine Royaux cat.royaux@netcourrier.com

Bonvenon al Schleiden (DE) Gebeneluksa Kongreso 2-5 okt. 2025

Jam eblas aliĝi! La komuna germana-beneluksa kongreso okazos en Germanio, je 30 km de Monschau, proksime de la landlimo kun Belgio.

Temo: translime

Programo kaj aliĝilo
<https://benelukso.eu/kongreso>

© D. Ketz - nationalpark-eifel.de

Autres personnes ressources

- Jeunes et initiation : Valère Doumont 0485 517 552 doumontvalere@yahoo.fr
- Cerfontaine : Claude Gladly 071 64 49 16 cglady@arcadis.be
- Charleroi : Rudy Cogniaux 0492 710 974
- Lobbes : Jean-Pol Sparenberg 0475 272 319 jpsparenberg@brutele.be
- Plombières : Bernadette Poncelet, bernadetteponcelet@skynet.be
- Verviers : Jean-Marie Jacques jeajacques@voo.be

**Voulez-vous apparaître dans cette liste ?
Contactez-nous !**

L'espéranto c'est dans la poche

Cette brochure est une bonne base pour commencer à apprendre l'espéranto. Cette langue internationale s'apprend plus facilement que les autres du fait de sa grammaire logique et de son système pratique de construction des mots.

Découvrez d'abord l'espéranto dans la première partie et faites ensuite les exercices de la deuxième partie. À chaque leçon de grammaire correspond un exercice. À raison d'une leçon par jour, vous pourrez au bout d'une semaine comprendre un texte simple et faire quelques phrases.

Découvrez une langue en une semaine

à emporter !

L'espéranto, c'est dans la poche

découvrez une langue en une semaine

Recevez cette brochure gratuitement !

- via notre site : esperanto-wallonie.be
- communiquez votre adresse à esperanto.wallonie@gmail.com
- envoyez vos coordonnées par sms au n° de tél : 0485 51 75 52

Editeur responsable: Jean ANNET
V. Esp-o : rue de la Terre Franche, 31 - 5310 Longchamps
Exp : Jean-Pol Sparenberg
Ruelle de Thuin, 20 - 6540 Lobbes

6540-dépôt
Lobbes
P001014

